

De Geest gewaarworden

Jarenlang was de Heilige Geest voor mij de Grote Onbekende, schrijft Anja van Maanen, lid van de Visiegroep Areopagus. In deze bijdrage schrijft ze hoe ze als hoorder de Geest gewaar wordt.

De eerste keer dat ik bewust de Heilige Geest ervoer was toen ik een jaar of zeven oud was en in de kerk zat. We waren op vakantie en gingen naar Westerkerk in Rijssen. De kerk was gebouwd op een manier die mij als kind veiligheid liet ervaren. Sterke constructie, gebogen lijnen, spelend licht door de ramen. Klein maar beschermd, naast mijn sterke vader zat ik in de bank. De preek ging over de arend en de dominee had last



van de preekstoel. Hij hing erover heen en wilde dichterbij mij komen dan de houten broek hem toe liet. Hij liet me alles zien wat de arend deed. Het nest hoog op de rots, het water daar zo diep onder, de groeiende jongen die zo trouw werden verzorgd. En dan het moment waarop het op vliegen aankomt. Het jong wilde niet, en wat kon ik me dat goed voorstellen! Die peilloze diepte en daarboven losgelaten worden. Ik zag het jong tuimelen, vleugels en poten die klauwen in de lucht, water dat dichterbij komt en dan de moederarend, die eronder duikt, het jong opvangt en terugbrengt in de beschutting van het nest. 'En dat jongens en meisjes, dat wil de Here nu ook voor jullie doen', ze de dominee.

Voor mij ook. Ik wist het zeker en weet het 45 jaar later nog. Een moment van twijfelloos toevertrouwen, een diepe overtuiging van de waarheid van dit verhaal landde in mijn kinderziel.

Grote Onbekende

Dat deze ervaring te maken had met de Heilige Geest, is me pas veel later duidelijk geworden. De Heilige Geest was voor mij lang de Grote Onbekende. Pinksteren was een moeilijk toepasbaar feest. Ooit had er een frisse wind door Jeruzalem geblazen, waren er tongen van vuur op de hoofden van de leerlingen verschenen en waren er veel mensen tot geloof gekomen. Maar dat was lang geleden. De gelovigen om mij heen hadden het na Pinksteren ook niet meer over de Geest. Na Pasen gingen de preken over de verschijningen van Jezus. Na Pinksteren hoorde ik weinig meer over het werk van en de persoon van de Heilige Geest.

Pas later toen ik er over ging lezen, ontdekte ik dat die ervaring in de Westerkerk met de Heilige Geest te maken had. En waren er meer momenten in mijn leven die ik achteraf herkende als van de Geest. Vijftien keer mocht ik de Alpha-cursus geven en vooral daar, in gesprek met zoekers en mensen die tot geloof kwamen, ontdekte ik nog meer van kracht en de wijde beweging van de Geest in deze wereld. Zijn werkterrein lag niet alleen binnen de kerk, ook mensen daarbuiten vertelden verhalen vol van Geest en waarheid. Verhalen die getuigden van liefde, van verandering, een andere oriëntatie, van correctie, van Jezus, vooral van hem. Niemand kan immers zeggen 'Jezus is Heer dan door de Heilige Geest'

Werkwoorden

Beleven dat een ander de Heilige Geest *gewaarwordt* is een moment waarop ik iets *gewaarword* van de kracht, de majesteit en de universaliteit van het werk van de Geest op een andere wijze dan wanneer ik het werk van de

Geest binnen mijn eigen leven ervaar. Alsof er meer zichtbaar is als we als gelovigen het werk van de Heilige Geest onder elkaar (uit) delen. **Gewaarworden** is bemerken, bespeuren, ervaren, gevoelen, merken, onderscheiden, ondervinden, ontdekken, ontwaren, voelen, waarnemen. Al deze werkwoorden hebben hun zeggingskracht als het gaat over het gewaarworden van de Heilige Geest. Bij onszelf. Bij de ander en binnen de geloofsgemeenschap.

Het woord *onderscheiden* staat ook in dit rijtje. Samen met het begrip ontwaren wijst het naar een explorerende, kritische houding ten opzichte van het gewaarworden van de Heilige Geest. De bijbel naast mijn computer ligt open bij 1 Kor. 12. Elke keer als ik dit hoofdstuk lees, voel ik een bepaalde ongemakkelijkheid. Ongemakkelijkheid naar mezelf, en van klein tot groot, (huwelijk, gezin, buurt, relaties, kerk in plaatselijke en landelijke verbanden) en naar mijn geloofsgemeenschap.

'Aan ieder echter wordt de openbaring van de Geest gegeven tot wat nuttig is voor de ander'(vs 7, HSV), is voor mij een sleutelvers en geeft die ongemakkelijkheid. De verzen daarvoor maakten duidelijk dat er veel verscheidenheid is in wat de Geest uitdeelt, maar het komt uit dezelfde Bron: Geest, Heer en God. De Drie-eenheid die hier expliciet wordt genoemd. Daarna worden de gaven, die ons gegeven zijn met het oog op de ander, opgesomd.

Delen

Ik ben ervan overtuigd dat ik de ander nodig heb om het werk van de Heilige Geest in mijzelf te ontdekken, te herkennen, en het te onderscheiden van het werk van andere tegengestelde machten en krachten. De predikant in de Westerkerk was een instrument in Gods hand en zijn gave van onderwijzing, bevindelijke kennis, was voor mij heel nuttig! Toch heb ik het niet met mijn vader die naast mij zat gedeeld. We hadden het over de preek, terug in de auto naar het vakantiehuisje, we vertelden het aan mijn moeder die thuis was bij de jongere kinderen. Ik kon het woord voor woord navertellen, maar zei niet dat ik zeker wist dat de Here dat ook voor mij wilde doen. Misschien hebben mijn ouders het aan me gezien, maar er werd niet over gesproken. Van diezelfde ongemakkelijke schaamte heb ik soms nog last. Meer nog binnen de kleinere kring dan op wat grotere afstand. Jammer. Daarmee onthoud ik mezelf en de ander kostbare getuigenissen.

Ruimte

Nu is dit een klein voorbeeld. Bij het onderscheiden van Geesten denken we vaak aan andere dingen. Groter en ingewikkelder. Hoe weten we dat iets van God komt en niet van de duivel die zich als een engel van het licht voor kan doen? Hoe zit het met de verschillen in de werkingen van de Geest tussen de Pinksterkerken en de traditionele kerken? Hoe onderscheiden we daar op een zuivere manier? Over deze vragen kunnen we het heel lang en heel diepgaand hebben. Zonder veel ongemakkelijkheid is mijn ervaring.

Hoeveel ruimte durven we de Geest geven? Hoe laat ik zijn werk in mij toetsen door mijn broeders en zusters? Dat vind ik spannender. Dat komt veel dichterbij. Wat als de ruimte van de Geest mijn voorstellingsvermogen tart? In mijzelf? Of bij een ander? En wat als die ander niet naar de kerk gaat, of God niet kent? (Hoe weet ik dat trouwens?)

Moederdag

Een voorbeeld. Binnen de visiegroep van Areopagus ben ik de enige niet-prekende theoloog. Ik werk binnen de jeugdzorg. Een van de kinderen waarvoor we zorgen, heeft zijn moeder verloren toen hij acht jaar oud was. De eerste moederdag daarna zat hij naast me in de kerk. We zongen psalm 116. Mijn lievelingspsalm.

*God heb ik lief,
want die getrouwe Heer
hoort mijne stem, mijn smekingen mijn klagen
Hij neigt zijn oor, 'k roep tot hem al mijn dagen,
Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer.*

Ik worstelde met mijn eigen tranen. En met God.

Boos en verdrietig klaagde ik Hem de nood van het kind naast me.

'Straks gaan we naar het graf, Here God.... Op moederdag naar het graf en hij is net negen jaar oud. Hoe moet dat?'

'Denk je dat Ik daar niet ben dan? zei God.

'Jawel, maar ik heb hem getroost met uw Woord, en met de hemel, en met zingen dat U een Schuilplaats bent en een Toevlucht. Maar zijn moeder dan Here, die kende U niet en heeft niet met u geleefd...'

'Leg haar in mijn hand', zei God, door de Geest die in mij woont.

Dwars door mijn tranen lazen en zongen we Psalm 116.

Ik vertelde er iets van aan mijn man. Hij ging na de dienst naar het graf.

'Ik geloof dat zijn moeder echt in de hemel is' zei ik. 'Ik geloof dat de Geest het me heeft laten gewaarworden.'

Het bezoek bij het graf was verdrietig en troostvol tegelijk. Op hetzelfde moment kwam heel onverwacht een broertje ook naar het graf. De jongens hadden elkaar maanden niet ontmoet.

Gewaarworden

U leest dit waarschijnlijk in de week waarin u ook de Pinksterpreek schrijft. Handelingen 2:17-21:

En het zal zijn in de laatste dagen, (zegt God) Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren, en uw jongelingen zullen gezichten zien, en uw ouden zullen dromen dromen. En ook op Mijn dienstknechten, en op Mijn dienstmaagden, zal Ik in die dagen van Mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren. En Ik zal wonderen geven in den hemel boven, en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur, en rookdamp. De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat de grote en doorluchtige dag des Heeren komt. En het zal zijn, dat een iegelijk, die den Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden.

Ik wens u allen een gezegende voorbereiding waarin u **gewaarworden**, bemerken, bespeuren, ervaren, gevoelen, merken, onderscheiden, ondervinden, ontdekken, ontwaren, voelen, waarnemen en genieten zult!

Anja van Maanen